వధువు కావలెను

పెద్దింటి రామమూర్తి

లక్ష్మణ్

'లవ్ ఈజ్ బ్లయిండ్' అన్నారు—ప్రేమించటం చేతగానివారు. ఒట్టి బ్లయిండ్ కాదు, కలర్ బ్లయిండ్ కూడా అన్నారు, తెల్లమ్మాయిలు నల్లబ్బాయిలు లేక నల్లమ్మాయిలు, తెల్లబ్బాయిలు కలసి తిరగడం చూసి కొందరసూయాపరులు.

ఏదేమైనా నేనుమాత్రం దీనికి ఒప్పుకోను. లవ్ ఈజ్ బైండింగ్ అంటాను. అంటుకుంటే అరటికాయ మరకలాగ వదలదు.

మా అన్నయ్య లిద్దరూ ప్రేమించే పెళ్ళిళ్ళు చేసుకున్నారు. పెద్దన్నయ్యేమో మా ఇంట్లో అద్దెకుంటున్న వారమ్మాయిని ప్రేమించేసాడు. అద్దె ఎగ్గొట్టడానికి పిల్ల తల్లిదండ్రులు వేసిన పథకంరా ఇది అని మా బామ్మ ఎంత నెత్తి నోరు కొట్టుకున్నా లాభం లేకపోయింది.

పెళ్ళంటూ జరిగితే ఆ అమ్మాయితోనే లేకపోతే ఆజన్మాంతం బ్రహ్మచారి గానే వుండిపోతాను అని శపథం చేసిపారేశాడు.

పెద్దవాడికి పెళ్ళికాకపోతే తనకు పెళ్ళి లేట్టైపోతుందన్న భయంతో మా రెండో అన్నయ్య మా పెద్దన్నయ్య పక్షం తీసుకున్నాడు. అద్దె కుంటున్న వాళ్ళమ్మాయి అప్పుడప్పుడు తను పత్రికల్లో చూసి చేసిన వంటకాలు మా అమ్మకు రుచి చూపిస్తూ వుండటంవల్లో, మరేమోగాని అమ్మ కూడా అంత ప్రతికూలత చూపలేదు. ఇక బామ్మకు తప్పలేదు.

మా రెండో అన్నయ్య ముందు కాలేజీలో ఎవరో ప్రేమించి తర్వాత కొన్ని కారణాంతరాలవల్ల మా మామయ్య కూతుర్ని పెళ్ళాడేసాడు. ఎలా అయితేనేం ప్రేమించాడు. పెళ్ళి చేసుకున్నాడు.

నాకు కూడా ప్రేమించినమ్మాయినే పెళ్ళి చేసుకోవాలన్న కోర్కె బలంగా నాటుకుపోయింది. కాని అదేం శాపమో అవలే మా వీధిలోవుండే అమ్మాయిలు తక్కువ. ఉన్నవాళ్ళలో కొందరు నన్ను అన్నయ్య కింద, కొందరు తమ్ముడికింద జమకట్టి పడేసారు. ఇంకా కొందరు రౌడీ వెధవకింద చూస్తున్నారని నా అనుమానం.

ఇక అవమానం భరించలేక దేశాంతరాలు వెళ్ళిపోదామా అనుకుంటున్న సమయంలో వక్కపూర్లో టీచర్ ఉద్యోగానికి పిలుపొచ్చింది.

'ఎంత కావాలి??' అన్నాడు ఆ అధికారి.

'ఎంతిస్తారు?' అని నిలేశాను నేను.

వాడు కొరకొర చూసి 'రెండు వందలిస్తాము. మీరు మామూలగా జీతం ముట్టినట్లు సంతకంచేయాలి. మాటయాభయికే చేరతామని వచ్చేవారు కోకొల్లలు. ఏమంటారు? అన్నాడు. ఇక పోనేదిలేక అదే

మహాప్రసాదమని ఒప్పుకున్నాను. ప్రసాదా లెప్పుడూ తక్కువగానే పెడ్తారుకదా!

ఇలావుండగా ఓ సారి నన్ను వెతుక్కుంటూ ఓ టెలిగ్రామ్ వచ్చింది. 'బామ్మ చావు బతుకులమధ్య వూగిసలాడుతోంది. వెంటనే 'రా' అని దాని సారాంశం. వెంటనే పదిరోజులు శెలవు పెట్టి ఆదరా బాదరా ఇంటికొచ్చాను. ఇల్లంతా నిశ్శబ్దంగా వుంది. ఏం ఘోరం జరిగిపోయిందోనని లోపలికి మెల్లగా అడుగుపెట్టి లోపలి దృశ్యాన్ని చూసి కొయ్యబారిపోయాను. బామ్మ చావు బతుకుల మధ్యకాదు, ఉయ్యాల వంకమీద వూగుతూ వొక్క చప్పరిస్తూ కన్పించింది. నన్ను చూడంగానే గభీలున లేచి కూర్చుని బామ్మ 'ఓరీ ఎప్పుడొచ్చావురా? టెలిగ్రాం అందిందా?' అంది.

'అందింది గాని ఏం కొంప మునిగిందని అట్లా ఇచ్చారు' అన్నాను కోపంగా.

'అంత కోపం ఎందుకురా? అట్లా ఇస్తేగానీ నువ్వు రావాయె. అయినా నేనంత త్వరగా పోనులేరా. ఏదో నిన్నో ఇంటివాడిని చేసి నీ కడుపునో కాయ కాస్తే చూసి అప్పుడు...'

ఈ బామ్మలకు మరీ పూర్వపు వాసనలు వదలటం లేదు. కడుపున కాయ అంటే ఈ కాలంలో ఏ అల్సరో, క్యాన్సరో. అలా అనవద్దంటే వినరు.

తరువాత అసలు సంగతి చెప్పింది. తనూ మా నాన్న అమ్మ కలిసి ముచ్చటగా మూడు సంబంధాలు చూసారట. అందులో ఒకటి అయినవారి సంబంధం. అంటే మా మామయ్య కూతురు. మిగిలిన రెండు పై సంబంధాలు. ముగ్గురిని చూసి, ఎవరినో ఒకర్ని చేసుకొని పోవాలి అని పట్టుపట్టింది బామ్మ.

నేనుకూడా పోనీ పెళ్ళి చూపుల్లో వచ్చినమ్మాయిని చూసి పెళ్ళి జరిగేదాక ప్రేమిస్తే సరి అని సమాధానపడ్డాను.

మొదట మామయ్య వాళ్ళ వూరికి వెళ్ళాను. ఎవర్నీ వెంట తీసుకుపోలేదు. ఇంట్లో అత్తయ్య ఒకత్తే వుంది. మామయ్య ఆఫీసు పనిమీద పక్కవూరి కెళ్ళాడట. ప్రమీల అదే మామయ్య కూతురు, స్నేహితురాళ్ళతో సినిమా కెళ్ళిందట.

'ఒంటరిగా అల్లా ఆడపిల్లను పంపించ వద్దత్తయ్యా. అసలే రోజులు మంచివికావు.

వధువు కావలెను

ఆమధ్య ఇలానే ఓ అమ్మాయి ఒంటరిగా సినిమాకెళ్తే ఏమయిందో తెల్సా?' అని పత్రికలో చదివిన విశేషాలకు కొన్ని వింతలు జోడించి అత్తయ్యను హడలగొట్టాను. ఇదంతా నేనెంత బాధ్యతకలవాడినో అన్న క్వాలిఫికేషను సంపాదించుకోవటానికే.

'ఒంటరిగా కాదు నాయనా ఏవరో స్నేహితురాలి పుట్టినరోజట. ఆ అమ్మాయే అందరినీ తీసుకెళుతూంటే తనూ వెళ్ళింది.' అందత్తయ్య.

ఇదీ మన మంచికే. ప్రమీల వచ్చేలోపల ఎలా మాటాడాలో రిహార్సల్ వేసుకోవచ్చు.

చీకటిపడుతూండగా ప్రమీల వచ్చింది.

'హల్లో ప్రమీ! బాగున్నావా? పిక్చర్ ఎలావుంది?'

'నా మొహంలా వుంది' అంది మొహం చిట్లించి.

'అంటే చాలా బాగున్నదన్నమాట.'

'అయితే నీ మొహంలా వుంది' అనీ విస విస లోపలి కెళ్ళిపోయింది.

ఛఛ. కాలేజీలో చదువుతారేగాని వీళ్ళ కసలు సెన్స్ ఆఫ్ హ్యూమర్ లేదు. పెళ్ళయిన తర్వాత నేర్పించాలి, అనుకుంటూ లోపలికొచ్చాను.

పెరట్లో మొహం రుద్దుకుంటూంది తను.

'అంతగా మొహం రుద్దకు. అరిగి పోగలదు' అన్నాను.

'అరిగిపోతే కొత్త సబ్బుందిలే' అంది నిర్లక్ష్యంగా.

'సబ్బుకాదు అరిగేది. నీ మొహమే' అని అక్కడనుంచి వచ్చేసాను.

ఎందుకన్నానా అనిపించింది. తనుమటుకు కాబోయే మొగుడ్ని పట్టుకుని అట్లా అనవచ్చా? అయినా నేనేమంత కాని మాట అన్నాను? జోకులు ఎలా తీసుకోవాలో నేర్పిస్తున్నా అని సర్ది చెప్పుకున్నాను.

ఆ రాత్రి భోజనాలయింతర్వాత మళ్ళీ కబుర్లలోపడ్డాం.

'అవును తర్వాత ఏంచేద్దామనుకుంటున్నావు?' అనడిగాను నేనువచ్చిన పనికి నాందిగా.

'సీటువస్తే మెడిసిన్.'

లేకపోతే పెళ్ళా?? అనందామనుకున్నాగాని పోనీ మరీ చిన్నపిల్ల సిగ్గుపడిపోతుంది కదాని వూరుకున్నాను. అయినా కొన్ని నీతులు బోధించి వదిలిపెడదామని.

'మెడిసిన్‌లో సీటంటే తమాషాకాదు. బాగా చదవాలి కోసం హైసెకండుక్లాస్ రావాలి తెల్సా?' అన్నా.

'నర్నే ఇన్ని కబుర్లు చెప్తున్నావ్? నీకు పి.యు.సీ.లో ఏ క్లాసొచ్చింది?'

'హైథర్డ్ క్లాస్‌లే.'

'హైథర్డ్ క్లాసేమిటి బావా' అంటూనా గంటసేపుదాక నవ్వుతూనేవుంది. నాకు చెడ్డకోపం వచ్చేసింది. యాభయి ఎనిమిది అలా వచ్చినప్పుడు హై సెకండు క్లాసు వున్నప్పుడు, నలభై ఎనిమిదివస్తే హైథర్డ్ క్లాస్ అనకూడదా.

అసలీ అమ్మాయికి బుద్ధిపూజ్యం. ఏదో పోనీ, మామయ్య కూతురుకదాని బోలెడు జోకులేద్దామనుకున్నాను. కాని పెళ్ళికాక ముందే ఈ అమ్మాయి యిలా మాటకు మాట జవాబిస్తూంటే ఆమూడు ముళ్ళు పడితే నా నోరు కదపనీదు.

ఇలా అయినవారి సంబంధం బెడిసి కొట్టింది.

'నిక్షేపంలాటి సంబంధం చేసుకోనంటాం నేరా పాపీ!' అంది బామ్మ.

'నీకు తెలియదు వూరుకో నేనొప్పుకున్నా సైన్స్—అదే జెనటిక్స్ ఒప్పుకోదు. పుట్టే పిల్లలు తెలివి హీనులుగా అంద హీనులుగా వుంటారు.'

మరి మన విజయమ్మ పిల్లలు అందంగా లేరూ వాళ్ళూ మేనత్త, మేనమామపిల్లలు కారా?!' అని దృష్టాంతాలు చూపింది బామ్మ.

ఇంకా రెండు సంబంధాలు వున్నాయికదా. ఇది పోతేపోనీ అని బామ్మ నూరడించాను.

ఈసారి నన్ను ఒంటరిగా పంపించడానికి సుతరామూ ఒప్పుకోలేదు బామ్మ. ఎందుకో మా అమ్మకూడా వద్దామనుకుంది. కాని సమయానికి అంటే బయల్దేరురోజున నడుము పట్టేసుకుంది. మా నాన్నకేదో ఆఫీసు పని తగిలింది.

'పోనీ! మా స్నేహితుడిని వెంటబెట్టుకెళ్తాను' అన్నాను.

అయిష్టంగానే ఒప్పుకున్నారు ఇంట్లో వాళ్ళు.

ఆ స్నేహితుడి పేరు సాయి. పిడోట్ట

అనాథుకుడూ అన్నీ తెలుసుననుకొంటాడూ కానీ నిడికేం తెలియదు.

ఇద్దరం కలిసి రాజమండ్రికి వచ్చాము. సామాన్లు లాడ్జిలో పారేసి, ట్రిమ్ గా తయారయ్యాము, సాయి నాకంటె ఎక్కువగా తయారయ్యాడు. నే తెచ్చుకున్న పౌడరంతా వాడే వాడేసాడు. వద్దని చెప్దామనుకున్నా గాని బాధపడతాడేమోనని వూరుకున్నాను. ఇద్దరం కలిసి ఆ అమ్మాయి వాళ్ళుండే ఇల్లుకోసం వేట ప్రారంభించాము.

అదేమి వూరో ఒక్క ఇంటినెంబరు వరసన లేదు. ఇరవై రెండు నెంబరు ఇంటి పక్కన నలభై యారు నెంబరున్న ఇల్లు. దానిపక్కన ఇంటినెంబరు వందలమీద ఉంది. మా అవస్థ చూసి వో ఆసామి జాలిపడి వాళ్ళింట్లో కుర్రాడిని పిలిచి వాసుదేవరావుగారి ఇల్లు చూపించి రమ్మన్నారు. కుర్రాడితో కలిసి ముగ్గురమవుతాము. అలా వెళ్ళటం నా కిష్టం లేదు.

'కుర్రాడెందుకండీ. అనవసరపు శ్రమ. ఇంటి గుర్తులు చెప్పండి చాలు' అన్నా.

'శ్రమేముంటుందీ. మీకీ ఊరు కొత్త. అన్నీ సందులు, గొందులు ఫర్వాలేదు. తీసుకెళ్ళండి' అన్నారాయన.

ఇక తప్పేది లేక ఆ అబ్బాయితో బయలుదేరాము. చటుక్కున వో ఆలోచన వచ్చింది. రిక్షాలో వెళితే సరి. రిక్షాఅబ్బితో కలిసి నలుగుర మవుతాము.

'రిక్షాలో పోదామా?' అన్నా కుర్రాడితో.

'ఈ సందుల్లో రిక్షాలు పట్టవు సార్. నడిచే పోదాం' అన్నాడబ్బాయి.

సాయి నా బాధ గమనించి, 'ఏమిటోయ్ నీ చాదస్తం మహా, మహా రాజ్యాంగ చట్టాలనే సవరిస్తున్నప్పుడు, శాస్త్రాలను సవరించలేవా? వో రాయి తీసి నీ జేబులో వేసుకో. నలుగురమైనట్టు లెక్కవుతుంది' అన్నాడు.

వో రాయి తీసి జేబులో వేసుకొని నడక ప్రారంభించాము. వో రెండు, మూడు సందులు తిప్పి 'ఆ కనబడుతున్న పచ్చ గేటే సార్ వాసుదేవరావుగారిల్లు' అని వెనక్కెళ్ళి పోయాడు. ఆ అబ్బాయి వెళ్ళంగానే రాయి తీసి పారేసాను.

గేటు తీసి అడుగు పెట్టీ పెట్టంగానే వో కుక్క భౌమంటూ మా మీద కొచ్చి

పడింది. అది కుక్కలా లేదు. తోడేలులా ఉంది. అది ఎగిరి నా షర్టు పట్టుకొంది. సాయి నన్ను గభాలున పక్కకు లాగాడు. కానీ అప్పటికే జరగవలసిన అనర్థం జరిగి పోయింది. సాయి నన్నలా లాగడంతో నా షర్టులోని కొంతభాగం దాని నోట్లో ఉండి పోయింది.

ఇంతలో వో ముసలాయన 'ఏయ్ టైగర్' అని అరవటం అది పిల్లిలా లోపల కెళ్ళి పోవటం జరిగింది.

నేను గబగబ చొక్కాయి ప్యాంటులోకి తోసి 'టక్' చేసాననిపించాను.

'ఎవరు కావాలండీ?' అనడిగా రాయన, మమ్మల్ని పరిశీలనగా చూస్తూ. నేను మాట్లాడబోయాను. కాని గుండె దడ తగ్గక పెదవులుమటుకు కదిలాయి. మాట బయటకు రాలేదు.

సాయం చేయమని సాయిని మోచేత్తో పొడిచాను. వాడి పరిస్థితి ఇంచు, మించు ఇలాగే ఉంది. నగర్చుకొంటూ 'పేరు... సుబ్బారావు ... శేషాచలం గారబ్బాయి ...' అన్నాడు.

వెంటనే ఆయన మొహం మతాబులా వెలిగింది.

'ఓ మీరా! రండి...రండి' అంటూ లోపలకు తీసుకెళ్ళి కూర్చోబెట్టాడు.

'ఇంట్లో అంతా కులాసానా బాబూ'

'కులాసాయేనండీ' అన్నాను.

'మీ నాన్నగారు బాగున్నారా?' అన్నా రాయన సాయి నుద్దేశించి.

సాయి నాన్నగారిని ఈయనెట్లా ఎరుగు దురబ్బా అని రవంత ఆశ్చర్యపోయాను.

కాసేపు అదీ, ఇదీ మాటాడినాక ఆయన 'అమ్మాయిని రమ్మనవే' అని లోపలకు కేక పెట్టారు.

మరో క్షణంలో గుమ్మం దగ్గర తల వంచుకొని వో అమ్మాయి ప్రత్యక్షమైంది.

మరీ అంత సిగ్గేమిట్రా అనుకొన్నాను. అసలు సంగతి వెంటనే తెలిసి పోయింది. సిగ్గు మాట అటుంచి. ఆ అమ్మాయి తలెత్తి నిటారుగా నిలబడిందంటే గుమ్మం తగులుతుంది. నల్పేటు వేసిన మొక్కలా ఎదిగిందా అమ్మాయి.

వో వేళ ఆ అమ్మాయి నమస్కరిస్తే

ప్రతి నమస్కారానికి నేను మునికాళ్ళ మీద లేచి చేతులు పైకెత్తాలి. కాని దైవ వశాత్తు ఆ అమ్మాయి నమస్కరించే స్థితిలో లేదు. రెండు చేతుల్లో రెండు పళ్ళేలు ఉన్నాయి.

'రామ్మా, జయా!' అన్నారు వాళ్ళ నాన్న. ఆమె చెరో ప్లేటూ అందించి కుర్చీలో కూర్చుంది.

సాయి కిచ్చిన పళ్ళెంలో హల్వాకన్నా ప్రత్యేకించి వేసిన జీడి పప్పు, ద్రాక్షపళ్ళు ఎక్కువగా కనిపిస్తున్నాయి. నా కిచ్చిన పళ్ళెంలో అన్నీ సాదాగానే ఉన్నాయి. ఇలా ఇవ్వటంలో వాళ్ళ ఉద్దేశ్యం ఎంత కొట్టుకు చచ్చినా అర్థమై చావలేదు. కాని, ఆ అమ్మాయి ఓర చూపులు, వాళ్ళ నాన్న మాటలతో అసలు సంగతి బయటపడి పోయింది.

వీళ్ళు సాయిని పెళ్ళికొడుకు కింద జమ కట్టుకొన్నారు. వాడు మటుకు ఇవేమీ గ్రహించకుండా కూర్చుని ఫలహారం మింగు తున్నాడు.

ముసలాయన కూతురు గురించి గొప్పలు చెప్పుకొన్నాడు. 'మా జయ అన్నింటిలోనూ ఫస్టేనండీ. మొన్న బియ్యే యూనివర్సిటీ ఫస్టు వచ్చింది. ఇక ఆటలంటారా, ఈ మధ్య లేడీస్ క్లబ్బులో జరిగిన మ్యూజికల్ ఛెర్స్‌లో ఫస్టు. ఇక వంటల సంగతి...'

ఈ సాయిగాడు నన్నేదో పొగడటం అనుకొని నాకు, ఆ అమ్మాయికి తారతమ్యాలు చూపిస్తున్నాడు.

'పరీక్షల్లో మీ అమ్మాయి మొదటి దైతే, పరీక్ష హాల్లోంచి బయట కొచ్చిన వాళ్ళలో మావాడే మొదటివాడు. మ్యూజికల్ ఛెర్స్‌లో మీ అమ్మాయి ఫస్టయితే, మా వాడూ వస్తాడు ఫస్టు ఎటొచ్చి అందరి కంటె ముందుగా బయటకు. వంటల్లో జయ గారు ఫస్టయితే తినటంలో వాడు ఫస్టు...'

నన్నో జోకరు కింద చూసి వాళ్ళిద్దరూ పగలబడి నవ్వారు. నాకు ఒక్కక్షణం అక్కడ వుండ బుద్ధి కాలేదు.

'పోదామా?' అన్నా సాయితో.

పిల్ల తండ్రి గేటుదాక సాగ నంపారు.

'ఒక్కమాట సార్' అన్నా ఆయనతో ఏమిటన్నట్టు చూసారు.

'మీరింతవరకు పెళ్ళికొడుకనుకుంటున్న

అబ్బాయికి ఇద్దరు పిల్లలు. భార్య కూడా ఇంకా బతికే వుంది. అసలు పెళ్లి చూపులకొచ్చింది నేను' అని గబగబ ముందుకెళ్లి పోయాను. ఆయన మొహంలోని రంగుల మార్పులు మీకు చెప్పక పోడానికి నేను మళ్లీ వెనకకు చూడకుండా వూరి కొచ్చేయటమే కారణం.

ఇలా రెండు సంబంధాలు పోవటంతో ఇంట్లో వారంతా నా మీద విరుచుకు పడ్డారు.

నిన్ను పెళ్ళిచూపుల కంపటం తప్పన్నారు.

నాకసలు పెళ్ళయ్యే రాత లేదన్నారు.

మేమే ముహూర్తాలు కూడా నిర్ణ యించి పిలుచుంటే బాగుండే దన్నారు. ఇలా నానా దుర్భాషలు ఆడారు.

ఆ ఆపత్సమయంలో రెడ్డి గుర్తు కొచ్చాడు. రెడ్డి, నేను స్కూలు ఫైనలు దాక కలిసి చదువు కున్నాము. తెలివిగల రెడ్డి విద్య కన్న, సేద్యమే గొప్పదని గ్రహించి వాళ్ళ వూరెళ్ళి పోయాడు. ఊళ్లు దూరమైనా మా స్నేహం మటుకు దూరం కాలేదు. వెంటనే రెడ్డి సహాయం అర్థిస్తూ వాళ్ళ వూరికి ఉత్తరం వ్రాసాను. మూడోరోజు కల్లా రెక్కలు కట్టుకు వాలాడు.

పరిస్థితి అంతా వివరించాను.

'అసలీ పెళ్ళి చూపులంటేనే నాకు కిట్టదోయ్' అన్నాడు రెడ్డి.

'మరెలా? మా ఇంట్లో వాళ్ళూరు కోరే?'

'వాళ్ళన్న పెళ్ళి చేసుకునేది నువ్వా, వాళ్ళా? అసలిలా నాలుగు గోడల మధ్య జరిగే ఈ తంతువల్ల నీకు ఆ అమ్మాయి గుణగణాలు ఏం తెలుస్తాయి?'

'నిజమే, కాని మరేం చెయ్యటం?'

'అందుకే నే చెప్పినట్లు చెయ్యి ముందు. ఆ అమ్మాయి ఫోటో, పేరు, చదువు, ఇంకా ఏవైనా వివరాలుంటే, అన్నీ నాకి య్యి. రేపే వాళ్ళవూరి కెళదాం. ఈ విషయం వాళ్ళకు తెలియనీకు. ఇక పెళ్లి చూపులు నేనో కొత్త పద్ధతిలో నడిపిస్తా. సరేనా?'

'సరే' అనక తప్పలేదు.

ఇద్దరం విశాఖపట్నం చేరుకున్నాము. 'సాధారణంగా ఇంట్లో పులిలా వుండే వారు బయట పిల్లిలా వుంటారు, ఇంట్లో పిల్లిలా వుండేవారు, బయట అందుకు విరుద్ధంగా ప్రవర్తిస్తారు. కాబట్టి అసలు రంగు కనుక్కోవాలంటే కాలేజీ కెళ్ళి చూద్దాం.' అన్నాడు రెడ్డి.

ఐడియా నచ్చింది నాకు. ఇద్దరం వాళ్ళ కాలేజీకి వెళ్ళాము. బజారు కంటె అధ్వాన్నంగా వుంది క్లాసు. అల్లరి చూచి లెక్చరర్ ఎవరూ లేరేమో అనుకున్నాను. కానీ అంచనా తప్పయింది. ఎవరో ఆడ లెక్చరర్ బోర్డుమీద ఏదో వ్రాస్తూంది. పిల్లలు ఎవరికి వారు కబుర్లు చెప్పు కుంటున్నారు.

మమ్మల్ని చూడగానే ఒక్కసారి క్లాసులో అల్లరి తగ్గి గుసగుసలు మొదలయ్యాయి.

బోర్డుమీద వ్రాయటం మాని గుమ్మం వేపు చూసింది ఆవిడ.

'ఎవరు కావాలి?'

'మిస్ లక్ష్మి'

'ఏ లక్ష్మి? పూర్తిపేరు చెప్పండి. ఇక్కడ గజలక్ష్మి, జయలక్ష్మి, శ్రీలక్ష్మి, జ్యోతిలక్ష్మి, శాంతలక్ష్మి, ఆదిలక్ష్మి ఇంకా ఇలా పదిమందిదాక వున్నారు. మీకే లక్ష్మి కావాలి?' అంది.

పచ్చి వెలక్కాయ గొంతులో చిక్కి నట్లయింది.

పూర్తి పేరు తెలుసుకోనందుకు చాలా విచారపడ్డాను ఆక్షణంలో.

'మీ లక్ష్మికి ముందు, వెనక తల, తోక ఏమీలేదా?' అందామె అందరూ కిచకిచ మన్నారు. తలలు లేకపోయినా తోకలు మటుకు వున్నాయి.

తల కొట్టేసినట్లయింది. ఇద్దరం బయటకొచ్చాము.

'ఇక పెళ్లి చూపులొద్దు, ఏమొద్దు. జరిగిన అవమానం చాలు. ఇంటికి పోదాం పద' అన్నాను.

'ఇదీ ఓ అవమానమేనా? నేనెప్పుడు పరీక్ష వ్రాయటానికెళ్ళినా విద్యార్థులంతా నన్నే నాచరనుకొని నిలబడుతూండేవారు. ఆ అవమానానికంటే ఇదేమైనా ఎక్కువా?' అన్నాడు రెడ్డి.

నిజమేననిపించింది.

'అయితే ఇప్పుడు కాలేజీలో అమ్మాయి ప్రవర్తన బాగులేదని తేలిందా?'

'నేనట్లా అన్నానా? ఒకరిద్దరు నవ్వితే మొత్తాన్ని చెడ్డ లిస్టులోకి తోసెయటం న్యాయంకాదు. జరగవలసిందంతా ముందుంది. ఒకసారి అడ్రసు యివ్వు' అని నన్ను లాడ్జిలోవుండమని తను వధువు అన్వేషణకై వెళ్లాడు.

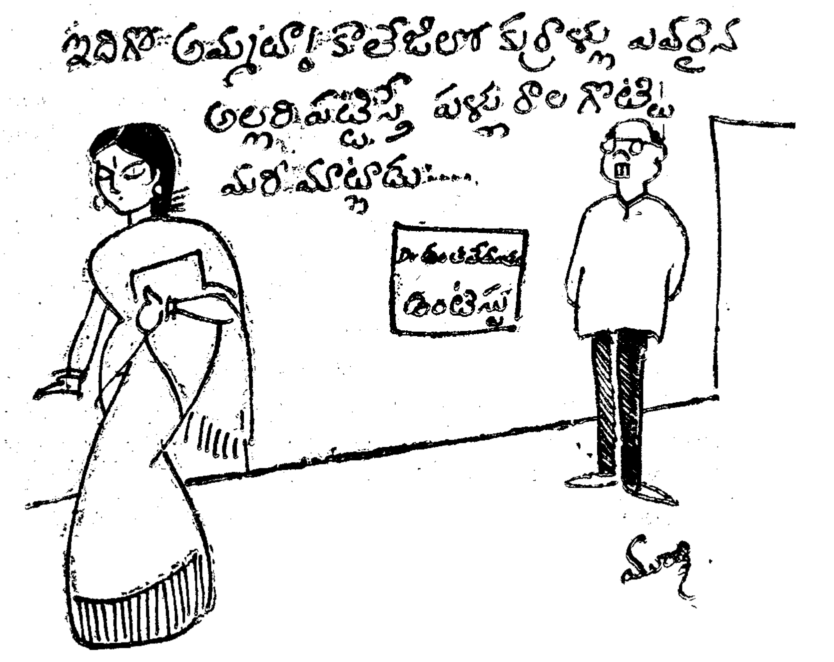

ఇకవిూదట ప్రతివారిలో మెరిచే మూడా అని నిశ్చయానికొచ్చాను.

రెండు, మూడు గంటలతర్వాత వగర్చుకుంటూ వచ్చాడు రెడ్డి.

ఏమ్మిట్రా ఏమన్నా తెల్సిందా? అవడిగాను.

'ఆహా. పూర్తి పేరు శ్రీ గజలక్ష్మి.'

'సాక్షాత్తు లక్ష్మీదేవన్న మాట.'

'కొద్దిగా లావు'

'బొద్దుగా ఉందను'

'కొంచెం నలుపు'

'కృష్ణుడు కుచేడు నలుపు'

'తలలో తెల్ల వెంట్రుక లక్కడక్కడ'

'ఫర్వాలేదు. మల్లెపూలు పెట్టుకొంటే తెలియదు.'

'అయితే ఆ అమ్మాయి నీకు నచ్చిందన్న మాట. ఆ అమ్మాయి నిన్ను మెచ్చటమే తరువాయి. నీకు, ఆ అమ్మాయికి సాయంకాలం బీచ్ మీటింగ్ ఏర్పాటు చేసానోయ్' అన్నాడు రెడ్డి.

గుండె గుభేలుమంది.

'ఒంటరిగానా?'

'ఒంటరిగా కాదులే. నేనూ వస్తాను. అయినా ధైర్యే సాహసే లక్ష్మి అన్నారు పెద్దలు' అని ధైర్యం నూరిపోసాడు.

సాయంకాలం అయిదు గంటల కంతా రామకృష్ణ మిషన్‌కు చేరుకొన్నాము.

సరిగ్గా ఆరు గంటలకు వెంట నలుగురమ్మాయిలు తోడురాగా ట్రాన్సిస్టరు లోని వార్తలతోపాటు వచ్చేసింది.

'ఈమె లక్ష్మిగారు...వీడు సుబ్బారావు...' రెడ్డి పరిచయం చేసాడు.

ఆ అమ్మాయిని చూడంగానే విశాఖపట్నం వెళితే సింహాచలం నుంచి పనస పండు వ్రటమ్మని మా బామ్మ చెప్పిన మాటలు గుర్తుకొచ్చింది.

కారణం పనస తొనలా నవ నవ లాడటం కాదు. పనస పండులా ఆవిడ గున గున లాడటం.

ఆమె వెంట వచ్చిన స్నేహితురాళ్ళను పరిచయం చేసింది.

'ఇది వీణ...ఇది వాణి...ఇద్దరూ మెడికోలు. ఇది సుశీల...ఇది సరోజ...నాక్లాస్ మేట్స్.'

ఆ కాబోయే డాక్టరమ్మలిద్దరూ నన్ను పేషెంటును చూసినట్లు చూసారు. మిగిలిన ఆ ఇద్దరు 'డిసెక్షన్' చేయబోయే ముందు జంతువును చూసినట్లు చూసారు.

'నాకు దాహం వేస్తోంది.' స్వగతంలా అందో అమ్మాయి.

'క్యాంటీనుకు పోదాం రండి' అన్నాను.

ఆరు మంది క్యాంటీను కెళ్ళాము.

'మనవాళ్ళు పెళ్ళి చూపుల విధానాలను మార్చుకోవాలి.' రెండో ప్లేటు చిప్స్‌కు ఆర్డరిస్తూ అంది కళ్ళజోడమ్మాయి.

ఆడపిల్లంటే ఆట బొమ్మనా? పెళ్ళి కొడుకువచ్చి చూస్తే చాలదన్నట్లు అతగాడి బంధువులు, పిల్లాజెల్లా అందరూ కలిసి ఓ లారీడు మంది వచ్చి కాఫీ టిఫిను, తేరగా లాగేసి. తీరా పూరి కెళ్ళి నచ్చ లేదంటూ ఓ కార్డు ముక్క వ్రాసి పారేస్తారు' ఆవేశంగా అంది, కాఫీ చేసిన మూడో ప్లేటు జీడిపప్పు ముందుకు తన్నూ, ఓ రెండు జడలమ్మాయి.

'ఇప్పుడందుకు భిన్నంగానే జరుగుతూంది కథ!' అన్నాడు రెడ్డి. అందరూ ఒక్కసారి తినటం ఆపి రెడ్డిని తినేసేలా చూసారు. నాకొళ్ళంతా చెమటలు పోసేసాయి.

ఆ బల్లమీద కాసేపు నిశ్శబ్దం తాండవించింది.

'ఇక పోదామా! కాసేపు అలా ఇసుక మీద కూర్చుందాం' అన్నాను.

ఒక పదినోటు కొన్ని చిల్లర నోట్లు సమర్పించుకొని బయటకు వచ్చాను, బ్రతుకు జీవుడా అనుకుంటూ.

జన సమ్మర్దం లేనిచోట కూర్చున్నాము.

'ఈ వరకట్న పిశాచి ఈ దేశాన్ని ఎప్పుడు వదుల్తుందో' కయ్యానికి కాలు దువ్వుతున్నట్లు అంది లక్ష్మి.

'నాకు తెలియదండీ. బహుశా మరో వందేండ్లు పట్టొచ్చనుకుంటున్నాను' అన్నా.

'వంద కాదు కదా. వెయ్యేండ్లయినా మీ మగవారి నైజం మారదు.' తెలిసీ నన్నీ ప్రశ్న ఎందుకేసింది?

ఇంతలో ఇంకో అమ్మాయి అందుకుంది.

'ఒంటరిగా కనబడ్డ ఆడపిల్లను ఏడిపించే ప్రబుద్ధుల నేం చేయాలి?'

'తెలియదండీ. నేను 'లా' చదవలేదు'

'ఉప్పు పాతర వేయాలి. పారిస్‌లో అదే, చేస్తారు' తనెళ్ళి చూసొచ్చినట్లుంది ఆ అమ్మాయి.

'మీరిచ్చిన సలహా బాగానే వుంది. కానీ ఇలా చేస్తూపోతే కొన్నాళ్ళకు ఉప్పు వెల చక్కెరధరను మించిపోతుందేమో' అను మానాన్ని బయటపెట్టాడు రెడ్డి.

'మీకేలాటి పెళ్ళి ఇష్టం? అగ్ని సాక్షి, గుడిలో పూజారి సాక్షి, దేవుడు సాక్షి. పెళ్ళిళ్ళు అంటే నా కొళ్ళు మంట. రేపే దైనా జరిగితే కోర్టుకొచ్చి వీరిద్దరూ భార్యాభర్తలని చెప్పగలరా? అందుకనే సింపుల్‌గా రిజిష్టర్ మ్యారేజి ఏంతో నయం' అంది గజలక్ష్మి.

ప్రశ్న, జవాబు ఆవిడే చెప్పినందుకు కొంచెం ఊపిరి తీసుకున్నాను.

'మరి బంధువులకు స్నేహితులకు పెండ్లి జరిగిందనెట్లా తెలిసేది?'

'ఏముంది. ఓ హోటల్లో వందమందికి డిన్నర్ ఏర్పాటుచేసేస్తే సరి' అంది కళ్ళజోడు.

'అయ్యో! డిన్నరంటే బోలెడు డబ్బు అందులో సగం డబ్బు వెచ్చించి బీదవాళ్ళకు అన్నదానం చేస్తే పేరు, ప్రఖ్యాతి పుణ్యం, పురుషార్థం' అన్నాడు రెడ్డి.

'అయ్యో రెడ్డిగారూ! మీరు కాసేపు వూరుకోండి. మాక్కావల్సింది రావుగారి అభిప్రాయం' అందామె కళ్ళెరచేసి తరువాత అందరూ కలసి నామీద ప్రశ్నలవర్షం కురిపించారు.

'స్త్రీకి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం అక్కరలేదా?!'

'పెళ్ళికాని పిల్ల మాతృత్వానికి నోచుకో కూడదా?!'

'ఆధునిక యుగంలో స్త్రీపాత్ర ఏమిటి?'

ప్రశ్నల హోరులో పక్కనవున్నది సముద్రమన్న విషయమే మరిచిపోయాను. డిబేట్సులో ఇచ్చే సమస్యలన్నీ నాముందుపెడితే నేనేం జవాబీగలను?

వాళ్ళ ప్రశ్నలకు బుర్ర తిరిగిపోయింది. చెవులు పనిచేయటం మానేసాయి. కళ్ళు తిరిగిపోయాయి.

కళ్ళు తిరిగి యథాస్థానానికి వచ్చేసరికి దామ్మగొంతు కంచులా మోగుతూంది.

'...అమ్మ! వాళ్ళు ఆడపిల్లలేనా? కుర్రాడిః చేసి అన్నేసి మాటలంటారా! పిచ్చి వెధవ జడుసుకున్నాడు....కో అంటే కోటిమంది ఆడపిల్లలు. వెధవ సంబంధం పోతే పోయింది ...అమలాపురం సంబంధం క్షేమంగా వుంటుంది...' ఇంకా ఏదో అంటుంది.

నేను మటుకు ఇకప్పుడే పెళ్ళిచూపుల కెళ్ళదలచుకోలేదు. మరోవారానికల్లా ప్రముఖ దినపత్రికలలో 'వధువు కావలెను' అన్న శీర్షికకింద నా వివరాలు పడిపసవచ్చాయి.

కొన్నిసామాన్య వ్యాధులకు పథ్యా పథ్యములు

సవాయి రోగులకు పథ్యాపథ్యములు

పథ్యములు :

సవాయి (సిఫిలిస్) రోగం గలవారు మంచి ప్రాత బియ్యపు అన్నంలో కందిపప్పుగాని, దాని కట్టుగాని, కలుపుకొని ఆవునెయ్యి వేసుకుని భుజించవచ్చును. లేత ముల్లంగి, పొట్లకాయ, బీరకాయల కూరలు తినవచ్చును. ఆవు మజ్జిగా అన్నం తినవచ్చును. ఆరోగ్యవంతమైన మేక మాంసం తినవచ్చును. త్రాగుటకు బాగా మరగబెట్టి చల్లార్చిన నీరు వాడుతూండాలి.

అపథ్యములు :

సవాయి రోగం గలవారు క్రొత్త బియ్యపు అన్నం, చద్దన్నం తినకూడదు. ఉలవపప్పు, ఉలవగుండ అన్నంలో కలుపుకొని తినకూడదు. పెరుగూ అన్నం తినకూడదు. నూనె పిండి వంటలు తినకూడదు. అన్నంలో నూనె వేసుకోడం మానెయ్యాలి. వేపుడు కూరలు తినకూడదు. ఆవకాయ నంజుకో కూడదు. తియ్య గుమ్మడికాయ కూర తినకూడదు. మామిడికాయలు తినకూడదు. బాతు, కోడి పంది వీని మాంసాలు తినకూడదు. గాలిలో తిరగడం, చల్లని నీళ్ళు త్రాగడం, చల్లని నీళ్ళలో స్నానం చెయ్యడం, మైథునం యివన్నీ యీ రోగం గలవారికి అపథ్యములే.

(దేహమున నల్లగ స్ఫోటకపు పొక్కుల వలె బయలుదేరెడి 'చిట్లపిరంగి' అనబడు సవాయి రోగం గలవారికి కూడా యివే పథ్యాపథ్యములు.)

కొరుకు వ్యాధి గలవారికి పథ్యాపథ్యములు

పథ్యములు :

మంచి పాత బియ్యపు అన్నం, బార్లీ బియ్యపు అన్నం, గోధుమఅన్నం, గోధుమ రొట్టెలు, తినవచ్చును. కందిపప్పు, పెసర పప్పు, పెసికట్టు అన్నంలో కలుపుకొని తినవచ్చును. బీరకాయకూర, పొట్లకాయ కూర, బూడిదగుమ్మడికాయ కూర, లేతముల్లంగి దుంపకూర, లేత మునగకాయకూర, అరటి కాయకూర, మట్టు బచ్చలి కూర, అరటి పువ్వుకూర, తినవచ్చును. చేదు, వగరు తీపి గల రసములు త్రాగవచ్చును. మరిగించిన బావినీళ్ళు త్రాగడం మంచిది.

అపథ్యములు:

గురుకరాన్నం, చద్దన్నం, తినకూడదు. బెల్లం పులుసు పెట్టి వండిన కూరలు తినకూడదు. పుల్లని పెరుగు, మజ్జిగ, త్రాగకూడదు. తియ్య గుమ్మడికాయ కూర తినకూడదు. మూత్రవేగాన్ని నిరోధించకూడదు. ఎక్కువ శ్రమకరమైన పనులు చెయ్యకూడదు. స్త్రీ సంగమం, పగటినిద్ర, వ్యాయామం మానెయ్యాలి.

సెగరోగులకు పథ్యాపథ్యములు

పథ్యములు:

సెగరోగం, (గనేరియా) గలవారు మంచి పాత బియ్యపు అన్నాన్నే తింటూండాలి. కందిపప్పు, పెసరపప్పు, పెసికట్టు అన్నంలో కలుపుకొని తినవచ్చును. బీరకాయకూర, పొట్లకాయకూర, అరటికాయకూర, లేత ముల్లంగి దుంపకూర, టొమాటో కూర, ముల్లంగి ఆకులకూర, పెరుగు తోటకూర, తినవచ్చును. నీరుల్లిపాయలు తినవచ్చును. శర్కర, కలకండ, తాటికలకండ, మేకమాంసాన్ని తినవచ్చును.

అపథ్యములు:

శైత్యం, కాక, చేసెడి ఏ పదార్థాలు తినకూడదు. క్రొత్త బియ్యపు అన్నం తినకూడదు. ఉలవపప్పు, ఉలవకట్టు, ఉలవ గుండ అన్నంలో కలుపుకొని తినకూడదు. కొయ్యతోటకూర, కాకరకాయ కూర, తియ్య గుమ్మడికాయకూర తినకూడదు. మామిడి కాయలు, ఆవకాయ తినకూడదు. బాతు, కోడి, పంది, వీటి మాంసాన్ని తినకూడదు. మరిగించని బావినీళ్ళు త్రాగకూడదు.

సేకరణ: ఆకుండి నారాయణమూర్తి